

olishning boshqa vositalari iste'molchining mablag'lari hisobiga sotib olinadi, davlat qiyoslovidan o'tkaziladi, Ta'minotchi korxonada bepul o'rnatiladi, plombalanadi va ro'yxatdan o'tkaziladi.

Maishiy iste'molchilar va tadbirkorlik sub'ektlarining elektr energiyasini hisobga olish elektron asboblari sotib olish, o'rnatish, ro'yxatga olish, davriy davlat qiyoslovidan o'tkazish va plombalash, shuningdek, mavjud (jumladan, induksion) hisobga olish priborlari hududiy elektr tarmoqlari korxonasi mablag'lari hisobidan almashtiriladi.

Hisobga olish Iste'molchining aybi bilan buzilgan taqdirda (tok va kuchlanishni o'lchash transformatorlarining ishdan chiqishi, shuningdek ikkilamchi kommutatsiya, hisobga olish priborlarining shikastlanishi va ularning yo'qolishi) hisobga olish nazorat qilish asboblari va ularga tegishli asbob-uskunalarni almashtirish, ta'mirlash, davlat qiyoslovidan o'tkazish va o'rnatish iste'molchi tomonidan ular qiymati va ko'rsatilgan xizmatlar uchun haq to'langan holda, Ta'minotchi korxonada tomonidan amalga oshiriladi.

III. HISOB-KITOB QILISH TARTIBI.

3.1. Elektr energiyasi uchun hisob-kitoblar bir stavkali, tabaqalashtirilgan, o'sib boruvchi, kamayuvchi koeffitsient qo'llaniladigan yoki aholiga tenglashtirilgan tariflar asosida amalga oshiriladi.

3.2. Ulangan quvvati 750 kVA va undan ortiq bo'lgan Iste'molchi (byudjet tashkilotlari, suv ta'minoti tashkilotlari, fermer xo'jaliklari va suv iste'molchilari uyushmalarining nasos stantsiyalari, shuningdek Davlat byudjetidan moliyalashtiriladigan nasos stantsiyalari bundan mustasno) elektr energiyasi uchun hisob-kitoblarni tabaqalashtirilgan tarif bo'yicha amalga oshiradi.

Iste'mol qilingan energiya uchun tabaqalashtirilgan tarif bo'yicha hisob-kitoblar:

- yarim tig'iz davr – sutkaning yorug' vaqtida (soat 9-00 dan 17-00 gacha) – belgilangan tarif bo'yicha,

- tig'iz davr – eng katta yuklamali soatlarda (yagona elektr energetika tizimining eng katta yuklamali soatlari: ertalabki eng katta miqdor soat 6-00 dan 9-00 gacha, kechki eng katta miqdor soat 17-00 dan 22-00 gacha) belgilangan tarifga nisbatan 1,5 baravar miqdorda o'shuvchi koeffitsientni qo'llash orqali;

- tungi davr – sutkaning qorong'ivaqtida (eng kam yuklamali soatlarida: 22-00 dan 24-00 gacha va 00-00 dan 6-00 gacha) – belgilangan tarifga nisbatan 1,5 baravar kamayuvchi koeffitsientni qo'llash orqali amalga oshiriladi.

Belgilangan tarif II tarif guruxi iste'molchilari uchun bir stavkali tarifga mos keladi.

Tabaqalashtirilgan tarif qo'llanilmaydigan iste'molchiga nisbatan energiya uchun hisob-kitoblarda bir stavkali tarif qo'llaniladi.

Reaktiv energiya kompensatsiyasi uchun chegirmalar (ustamalar) reaktiv energiyani hisobga olish priborlarining ko'rsatkichlari asosida aniqlanadi hamda tegishli ravishda iste'mol qilgan (hosil qilgan) reaktiv energiyaning 1 kVarG soat uchun to'lov tarzida undiriladi.

Reaktiv energiyaning shartnomaviy miqdori reaktiv energiyaning iqtisodiy qiymatidan kelib chiqqan holda aniqlanadi.

Reaktiv energiyaning har bir hisobot davri uchun iqtisodiy qiymati, shartnomada ko'rsatilgan va o'rnatilgan tartibda aniqlanadigan quvvat koeffitsientining optimal miqdori hisobga olinib, ushbu davr uchun aktiv energiyaning shartnomadagi miqdoridan kelib chiqqan holda aniqlanadi.

Ulangan quvvatidan qat'iy nazar, kripto-aktiv va mayning sohasida faoliyatni amalga oshiruvchi Iste'molchilar (turlı kripto valyutalarda yangi birliklar va komissiya yig'ımlari formatida mukofot olish imkonini beradigan taqsimlash platformasini ta'minlash va yangi bloklar yaratish bo'yicha faoliyat) foydalangan elektr

energiyasi uchun to'lovlarni tegishli tarif guruxiga asosan belgilangan tarifga nisbatan 3 barobar o'suvchi koeffitsientga muvofiq to'laydi.

3.3. Bir necha tarif guruxlariga mansub iste'molchi bilan hisob-kitoblar, har bir tarif guruxiga alohida o'rnatilgan hisobga olish priborlari ko'rsatkichlari bo'yicha amalga oshiriladi.

3.4. Ta'minotchi korxonaga Iste'molchi (yoki uning vakili) bilan birgalikda iste'mol qilgan elektr energiyasining amaldagi miqdorini aniqlash uchun ulardagi elektr energiyasini hisobga olish priborlari ko'rsatkichlarini har oyda yozib olishi va zarur bo'lganda elektr energiyasini hisobga olish priborlarini ulash sxemasini tekshirib ko'rish vakolatiga ega.

Ta'minotchi korxonaga Iste'molchi bilan birgalikda hisob-kitob davri tugagandan so'ng (mavjud vaziyatdan kelib chiqqan holda) hisobga olish priborlarining ko'rsatkichlarini har oyda yozib oladi va ushbu Shartnomaning 5-ilovasiga muvofiq shaklda energiya sarfi bo'yicha hisobot tuzadi. Iste'molchi tomonidan elektr energiyasi sarfi to'g'risida Ta'minotchi korxonaga belgilangan shakl bo'yicha o'z qo'li bilan, faksimil, elektron yoki pochta aloqasi orqali taqdim etilgan hisobot ham iste'mol qilgan amaldagi hajmini aniqlash uchun asos bo'lib xizmat qiladi.

Bunda, to'lovlarni tabaqalashtirilgan tarifda amalga oshiradigan Iste'molchilar bo'yicha elektr energiyasi sarfi bo'yicha hisobotda foydalanilgan elektr energiyasi (aktiv va reaktiv) to'liq hajmidan tashqari tig'iz, yarim tig'iz va tungi paytlarda foydalanilgan elektr energiyasi hajmlari alohida ham ko'rsatilishi shart.

Elektr energiyasini hisobga olish va nazorat qilishning avtomatlashtirilgan tizimi (keyingi o'rinlarda EHNAT deb ataladi) joriy etilgan iste'molchilarda hisobga olish priborlaridagi ko'rsatkichlar avtomatlashtirilgan tizimning texnik parametrlariga muvofiq, biroq bir oyda kamida bir marta yoki iste'molchining buyurtmasi bo'yicha yozib olinadi.

3.5. Elektr energiyasi uchun amaldagi tariflar o'zgargan taqdirda, hududiy elektr tarmoqlari korxonasi ularning kuchga kirishidan kamida 15 kun oldin qarorni ommaviy axborot vositalarida e'lon qiladi.

Bunda elektr energiyasi uchun tariflar o'zgargan sanadan qat'iy nazar, elektr ta'minoti shartnomasi o'z kuchida holadi va iste'molchi foydalanilgan elektr energiyasi uchun yangi tarif kuchga kirgan kundan boshlab xaq to'lashga majburdir.

Tarif o'zgargan taqdirda, iste'molchilar elektr energiyasi (shu jumladan aktiv va reaktiv energiya)ning avans tariqasida to'langan hajmi uchun to'lov kundan boshlab keyingi bir oydan ortiq bo'lmagan muddatda qo'shimcha to'lov to'lashdan ozod etiladi.

Arifmetik xatoliklar, tariflarni noto'g'ri qo'llash tufayli paydo bo'ladigan kam va ortiqcha to'lovlar tegishli tarif bo'yicha kVt*soatlarda qayta hisoblab chiqiladi va Ta'minotchi korxonaga tomonidan da'vo muddati doirasida ko'rsatkichlardagi tafovut yoki qo'shimchalar bilan birgalikda hisobga olinadi.

3.6. EHNATga ulangan yoki oldindan haq to'lash qurilmasi va hisobga olish priboriga ega bo'lgan iste'molchilarga elektr energiyasi etkazib berish oldindan to'langan to'lov doirasida amalga oshiriladi.

Iste'molchiga elektr energiyasi etkazib berish ___ % oldindan haq to'lash asosida amalga oshiriladi.

Bunda, hisob-kitobni 50 % oldindan haq to'lash asosida amalga oshirish to'lovni bildirgan Iste'molchi hisob-kitob amalga oshiriladigan davrni ko'rsatib, hisob-kitob davri boshlanishidan kamida 5 kun oldin bildirgi tartibida Ta'minotchi korxonaga murojaat qilgan taqdirda elektr energiyasi Iste'molchiga 50 % oldindan haq to'lash asosida etkazib berilishiga yo'l qo'yiladi. Oldindan haq to'lanmagan hamda 50 % oldindan haq to'layotgan Iste'molchi tomonidan o'yning oxirigacha yakuniy hisob-kitob amalga oshirilmagan hollarda mazkur Iste'molchiga nisbatan elektr tarmoqlaridan to'liq uzishgacha bo'lgan choralar ko'riladi.

3.7. Ta'minotchi korxonada Iste'molchining energiya sarfi to'g'risidagi hisoboti asosida belgilangan tartibda hisob-kitobni amalga oshiradi va besh kun ichida to'lov amalga oshirish uchun hisob-faktura va to'lov hisob-varag'ini taqdim etadi. To'lov to'g'risida xabardor qilish ogohlantirish hisoblanadi.

Iste'molchi turli tarif guruxlariga tegishli bo'lgan bir nechta ob'ektga ega bo'lsa, har bir tarif guruxi uchun tarif ko'rsatilgan holda umumiy hisob-faktura taqdim etiladi.

Ta'minotchi korxonada tomonidan maxsus dasturiy mahsulot orqali hisob-faktura va to'lov hisob-varag'i shakllantiriladi hamda Iste'molchi to'g'risidagi ma'lumotlar ko'rsatilgan holda elektron raqamli imzo bilan tasdiqlanib, operator orqali rouming operatoriga yuboriladi. Agar maxsus dasturiy mahsulot orqali etkazish imkoniyati mavjud bo'lmasa, hisob-faktura va to'lov hisob-varag'i yozma shaklda beriladi.

(Asos: O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 25.06.2019 yildagi 522-sonli "O'zaro hisob-kitoblarni tizimida elektron shakldagi hisobvarag'-fakturalardan foydalanishni takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori)

3.8. hisobga olish pribori ushbu Shartnomaning 3-ilovasiga muvofiq, elektr tarmoqlarining mansublik balansi bo'yicha farqlash dalolatnomasi va tomonlarning ekspluatatsiya javobgarligi asosida aniqlanadigan elektr tarmoqining mansublik balansi chegarasida o'rnatilmaganda, chegaradan hisobga olish pribori o'rnatilgan joyigacha bo'lgan hududda energiyaning texnologik sarflanish hajmi Iste'molchi bilan birgalikda hisoblash yo'li orqali aniqlanadi va ushbu Shartnomaning 4-ilovasiga muvofiq dalolatnomada ko'rsatiladi va elektr tarmoqining balans bo'yicha mansubligiga qarab hududiy elektr tarmoqlari korxonasining va iste'molchining hisobiga o'tkaziladi. Xususiy uy-joy mulkdorlari shirkatlari va kommunal-ekspluatatsiya tashkilotlarining ko'p qavatli uyning ichki tarmoqidagi yoqotishlar bundan mustasno.

Bunda, 750 kVA va undan yuqori quvvatga ulangan, tabaqalashtirilgan tarifda to'lovlarni amalga oshiradigan Iste'molchi uchun energiyaning texnologik sarflanish hajmi sutkaning tig'iz, yarim tig'izva tungi paytlari uchun alohida aniqlanib, mutanosib ravishda jami olingan elektr hajmining tegishli paytlariga to'lov haqini yozish uchun qo'shib boriladi (6-,7-ilovalarni reaktiv quvvatga ega va texnologik bronli iste'molchilar to'ldiradi).

3.9. Elektr energiyasi yagona elektr energetika tizimidan tranzit bo'yicha Iste'molchining elektr tarmoqi orqali hududiy elektr tarmoqlari korxonasining elektr tarmoqiga uzatilganda, Iste'molchi tarmoqlaridagi elektr energiyasi texnologik sarfining bir qismi, Iste'molchining elektr tarmoqiga kelib tushgan elektr energiyasining umumiy miqdoriga nisbatan hududiy elektr tarmoqlari korxonasining elektr tarmoqiga iste'molchi tomonidan uzatilgan elektr energiyasi miqdoriga mutanosib ravishda, yagona elektr energetika tizimining elektr tarmoqlaridagi texnologik sarflarga o'tkaziladi.

3.10. Elektr energiyasi sarfi to'g'risidagi hisobot Iste'molchi tomonidan taqdim etilmagan taqdirda, Ta'minotchi korxonada tomonidan elektr energiyasi (shu jumladan aktiv va reaktiv energiya) iste'molining shartnomaviy miqdori bo'yicha yoki o'tgan hisob-kitob davri uchun elektr energiyasi iste'molining o'rtacha sutkalik amaldagi miqdori to'g'risidagi ma'lumotlar asosida hisob-kitob qilinadi.

Bunda hisobga olish priborlari ko'rsatkichlari nazorat tartibida Ta'minotchi korxonada tomonidan yozib olingandan keyin amalda iste'mol qilgan elektr energiyasi uchun qayta hisob-kitob qilinadi. Qayta hisob-kitob Iste'molchi yoki uning vakili ishtirokida yoxud uning ishtirokisiz belgilangan tartibda amalga oshiriladi.

3.11. EHNATning joriy etilishi munosabati bilan Iste'molchining hisobga olish priborlaridagi ko'rsatkichlar avtomatlashtirilgan tizimning texnik parametrlariga muvofiq, biroq bir oyda kamida bir marta yoki Iste'molchining buyurtmasi bo'yicha yozib olinadi.

Ta'minotchi korxonada Iste'molchining shaxsiy hisob-raqami va hisobga olish priborlarining ko'rsatkichlari haqida batafsil ma'lumotlar doimiy asosda shakllantirilishi va idoralarda elektron hamkorlik qilish tizimiga real vaqt rejimida yuborilishini ta'minlaydi.

3.12. Shartnomada hisob-kitob davri uchun ko'rsatilgan energiya miqdordan 5 %dan ortiq miqdorda energiya iste'mol qilganda, Iste'molchidan shartnomada ko'rsatilgan miqdordan ortiq iste'mol qilgan elektr energiyasi jami hajmi uchun belgilangan tarifning 1,15 baravari miqdorida to'lov undiriladi.

Iste'molchining elektr energiyasi haqini to'lash, reaktiv energiya kompensatsiyasi uchun tarifga ustamalar, shuningdek, noqonuniy foydalanilgan elektr energiyasi qayta hisob-kitobi va penya bo'yicha qarzi bo'lgan taqdirda, uning avans to'lovi hisobiga o'tkazilgan mablag'lari qarzni qoplashga yo'naltiriladi va avans to'lovi (oldindan haq to'lash) sifatida hisobga olinmaydi.

Iste'molchi shartnomada ko'rsatilgan elektr energiyasi xajmini to'liq iste'mol qilmagan taqdirda, avans tariqasida to'langan mablag'lar qaytarib berilmaydi va elektr energiya uchun keyingi hisob-kitoblarda hisobga olinadi.

Hisob-kitob oyidan keyingi kalendar oy tugagach qarzdorlik to'lov muddati o'tgan deb hisoblanadi va to'lov muddati o'tgan har bir kun uchun Iste'molchiga to'lov muddati o'tgan summaning 0,1 % miqdorida, elektr energiyasi maxsus tartibda etkazib beriladigan korxonalar uchun esa 0,2 % miqdorida penya hisoblab yoziladi. Bunda penyaning umumiy miqdori, muddati o'tgan to'lovning 50 % oshmasligi lozim.

3.13. Iste'molchi va Ta'minotchi korxonalar har oyda hisob-kitob davri tamom bo'lgandan keyin besh kun mobaynida o'zaro hisob-kitoblarni taqqoslash dalolatnomasini tuzadi.

3.14. Iste'molchi quyidagi hollarda elektr tarmoqlaridan uziladi:

- hisob-kitoblar o'z vaqtida amalga oshirilmaganligi oqibatida foydalanilgan elektr energiyasi uchun harzdorlik mavjud bo'lganda;

- Ta'minotchi korxonaning qonuniy talabnomalari bajarilmaganda, shu jumladan, uning tegishli vakillariga hisobga olish priborlari ko'rsatkichlarini olishga yo'l qo'yilmaganda;

- hisobga olish priborlarini qasddan buzganda, ko'rsatkichlarni o'zgartirish maqsadida ularning ishlashiga tashqaridan aralashish xatti-harakatlari amalga oshirilganda;

- elektr energiyasidan noqonuniy foydalanilgani, elektr tarmoqlariga noqonuniy ulanish, talon-taroj qilish yoki Vazirlar Mahkamasining 2018 yil 12 yanvardagi 22-sonli qarori bilan tasdiqlangan Elektr energiyasidan foydalanish qoidalar (keyingi o'rinlarda qoidalar deb ataladi) boshqaqoida buzilishi holatlari aniqlanganda;

- yagona elektr energetika tizimida elektr energiya va quvvatda tanqislik vujudga kelganda, avariyalarga yo'l qo'ymaslik va iste'molchilarning tartibsiz uzib qo'yilishini oldini olish maqsadida hududiy elektr tarmoqlari korxonasi o'chirish vaqtini ko'rsatgan holda, iste'molchilardan reklamalar, illyuminatsiyalar, bino va inshootlarni yoritgichlarini, elektr isitish va issiq suv bilan ta'minlash qurilmalarini o'chirib qo'yish talabi bajarilmaganda;

Sud organlarining qonuniy kuchga kirgan qarorlariga asosan.

Iste'molchilar va subiste'molchilar (ijarachilar), tadbirkorlik sub'ektlari yoxud fuqarolar o'rtasida turli xil nizoli (kelishmovchilik) holatlarda, faqatgina sudning qonuniy kuchga kirgan qarorlarida tarmoqdan ajratish (ulash) belgilangan bo'lsa Ta'minotchi korxonalar elektr tarmoqdan ajratish yoki qayta ulashni amalga oshiradi.

3.15. hisobga olinmagan energiya uchun amalga oshirilgan qayta hisob-kitob, Iste'molchini qonun hujjatlarida belgilangan tartibda qoidalarni buzganlik uchun javobgarlikdan ozod etmaydi.

3.16. Ta'minotchi korxonalar etkazib berilgan elektr energiya uchun qarzdor bo'lgan Iste'molchiga qarzni besh kun ichida to'lanishi haqida xabardor qilishni ta'minlaydi (EHNATga ulangan iste'molchilar bundan mustasno).

Ta'minotchi korxonalar Iste'molchini xabardor qilgan vaqtdan boshlab besh kun muddat o'tgandan so'ng, Iste'molchini debitor qarzdorlik uchun tarmoqdan uzib qo'yish va ularni qaytadan ulashni qonun hujjatlarida belgilangan tartibda amalga oshiradi.

qayta ulanishda Iste'molchidan to'lov kuni amalda bo'lgan bazaviy hisoblash miqdorining o'n baravari miqdorida xaq undiriladi. Bunda, EHNATga ulangan ya'ni, hisobga olish pribori avtomatik tarzda o'chirib-yoqish qurilmasiga ega bo'lgan iste'molchilarni tarmoqlariga qayta ulanishi uchun haq undirilmaydi.

3.17. Iste'molchi elektr tarmoqlarining texnik holatini ta'minlash bo'yicha ekspluatatsiya harajatlari uchun subiste'molchilar, iste'molchi bilan subiste'molchi o'rtasida tuzilgan alohida shartnoma bo'yicha elektr energiyasining umumiy hajmidan olinadigan ulushga mutanosib ravishda haq to'laydi.

Ekspluatatsiya harajatlarini subiste'molchiga beriladigan elektr energiyasi tarifiga qo'shishga ruxsat etilmaydi.

3.18. Xususiy uy-joy mulkdorlari shirkatlari va kommunal-ekspluatatsiya tashkilotlari, elektr energiyasidan aholiga elektr energiyasi etkazib berish maqsadida foydalanuvchi idoraviy va munitsipal uy-joy fondi, yuridik shaxslar yotoqxonalari, diniy tashkilotlar, shuningdek, elektr energiyasidan aholi ehtiyojlari uchun foydalanadigan lokal qozonxonalarga maishiy iste'molchilarga belgilangan tarif qo'llaniladi.

3.19. Elektr energiyasini hisobga olish pribor bilan birgalikda foydalaniladigan o'lchov transformatorlarini boshqa joyga o'rnatish va almashtirish Ta'minotchi korxonaga bilan kelishilgan holda amalga oshiriladi.

Iste'molchining aybi bilan elektr energiyasini hisobga olish priboriga zarar etkazilgan (plombasi buzilsa, oynasi sinsa va boshqalar), elektr energiyasini hisobga olish priborini ulash sxemasi o'zgartirilgan, hisobga olish asbobining xotira bloki va uni dasturlashdan foydalanish tugmasiga (bo'lmasiga) tashqaridan ta'sir ko'rsatilgan, elektr energiyasini hisobga olish priboridan tashqari elektr qabul qilgichlarni ulash yoki energiya boshqa usulda o'g'irlangan hollarda, Ta'minotchi korxonaning vakolatli vakili belgilangan shakl bo'yicha qoidani buzish dalolatnomasini tuzadi. Ushbu dalolatnoma asosida Ta'minotchi korxonaga Iste'molchini elektr tarmoqidan uzib qo'yadi.

Hisobga olinmagan elektr energiyasi miqdorining qiymati Ta'minotchi korxonaga tomonidan ushbu Shartnomada ko'rsatilgan Iste'molchining ish soatlari soni hisobga olingan holda elektr qabul qilgichlarning ulangan quvvati bo'yicha quyidagi holatlarda amalga oshiriladi:

- elektr energiyasini hisobga olish pribori, o'lchov transformatorlarini ulash sxemalari o'zgartirilganda, hisobga olish asbobining xotira bloki va uni dasturlashdan foydalanish tugmasiga (bo'lmasiga) tashqaridan ta'sir ko'rsatilganda va hisobga olishni nazorat qilish asboblariidan tashqari elektr qabul qilgichlar ko'z bilan aniqlab bo'lmaydigan (aniqlash murakkab bo'lgan) yashirin yo'l bilan (yashirin elektr simlari, pereklyuchatellar montaj qilinishi va shu kabilar) ulanganda – elektr energiyani hisobga olishning nazorat asboblari oxirgi almashtirilgan yoki ulanish sxemalari tekshirilgan kundan boshlab, biroq da'vo muddatidan ortiq bo'lmagan muddatda;

- elektr energiyasini hisobga olish priboriga iste'molchining aybi bilan zarar etkazilganda (plombasi buzilishiga yo'l qo'yilgan, oynasi singan va shu kabi holatlar) yoki elektr energiyasi aylanib chiqishda ko'z bilan aniqlash mumkin bo'lgan (bir harashda aniqlash mumkin bo'lgan) boshqa usulda o'g'irlangan taqdirda – oxirgi marta aylanib chiqilgan yoki elektron ko'rsatkichlar olingan kundan boshlab, biroq da'vo muddatidan ortiq bo'lmagan muddatda amalga oshiriladi.

Hisobga olinmagan elektr energiyasi miqdori qiymatini hisob-kitob qilishda qoida buzish aniqlanishidan oldingi davr uchun amaldagi to'lovlar hisobga olingan holda, qayta hisob-kitob amalga oshirilayotgan vaqtidagi tarif qo'llaniladi. Bunda I tarif guruxidagi Iste'molchilar uchun hisobga olinmagan elektr energiyasi miqdorining qiymati yagona elektr energetikasi tizimining maksimal yuklanish soatlarida amal qiladigan tarif bo'yicha hisob-kitob qilinadi.

Elektr energiyasini hisobga olish Iste'molchining aybisiz vaqtinchalik buzilganda etkazib berilgan elektr energiyasi uchun hisob-kitob Ta'minotchi korxonaning qarori bo'yicha, hisobga olish buzilishiga qadar bo'lgan oldingi hisob-kitob davridagi yoki hisobga olish tiklangandan keyingi davrdagi o'rtacha sutkalik sarf bo'yicha amalga oshiriladi.

Elektr energiyaning o'rtacha sutkalik sarfi bo'yicha hisob-kitob qilish davri bir oydan oshmasligi kerak va shu vaqt ichida hisobga olish tiklanishi zarur.

Agar, elektr energiyani hisobga olish priborini ob'ektiv sabablarga ko'ra, ko'rsatilgan muddatda (o'lchash transformatorining, hisobga olish priborining yo'qligi, o'tib bo'lmaydigan yo'llar va shu kabilar tufayli) tiklash imkoniyati bo'lmasa, iste'molchiga etkazib berilgan elektr energiyasi uchun hisob-kitob qilish tartibi va hisobga olishni tiklash muddati iste'molchi va hududiy elektr tarmoqlari korxonasining o'zaro kelishuvi bilan belgilanadi.

Elektr energiyasidan foydalanishda Iste'molchi tomonidan yo'l qo'yilgan qoidabuzilishlar Ta'minotchi korxonaga vakili va Iste'molchi tomonidan imzolangan ikki nusxadagi belgilangan shakl bo'yicha dalolatnoma bilan rasmiylashtiriladi, uning bir nusxasi Iste'molchiga beriladi va Ta'minotchi korxonaga tomonidan ushbu qoidalarni buzgan Iste'molchi elektr qurilmalari tarmoqdan uzib qo'yiladi.

Iste'molchi dalolatnomani imzolashni rad etgan taqdirda, qoida buzish dalolatnomasida iste'molchini tanishtirganlik to'g'risida belgi qo'yiladi.

IV. TOMONLARNING HUQUQ VA MAJBURIYATLARI

4.1. Iste'molchi quyidagi huquqlarga ega:

- Iste'molchining elektr qurilmalarini Ta'minotchi korxonaga elektr tarmoqlariga texnik shartlarga muvofiq o'rnatilgan tartibda ulash;
- sifat ko'rsatkichlari davlat standartlariga muvofiq o'rnatilgan tartibda elektr energiyasini olish;

- elektr energiyasi sababsiz (asossiz) etkazib berishning to'xtalishi yoki to'xtatib qo'yilishi sabablari to'g'risida belgilangan tartibda axborot olish;

Ta'minotchi korxonaga iste'mol qiladigan elektr energiyasi hajmlarining o'zgartirilishi to'g'risida belgilangan tartibda takliflar kiritish. Bunda elektr energiyasining shartnomadagi hajmini o'zgartirish bo'yicha taklif mo'ljallanayotgan o'zgartirishdan 10 kun oldindan (joriy oy tugaguncha) berilishi kerak elektr energiyasi to'liq hajmda etkazib berilmasligi yoki sifat ko'rsatkichlari davlat standartlariga muvofiq bo'lmagan elektr energiyasi etkazib berilishi oqibatida hududiy elektr tarmoqlari korxonasi yoki elektr ta'minoti korxonasi (aybdor tashkilot) tomonidan etkazilgan zararlarni belgilangan tartibda qoplash;

- Shartnomani qonun hujjatlariga muvofiq bir tomonlama tartibda bekor qilish;
- Shartnoma bekor qilganda foydalanilmagan elektr energiyasi miqdori uchun to'langan mablag'ni qaytarilishini talab qilish;

- Elektr energiyasi etkazib berilishi to'xtatilganda etkazilgan zararni qoplashni talab qilish;

- elektr ta'minoti shartnomasini tuzishda va bajarishda yuzaga kelayotgan nizolarni hal etish uchun sudga, monopoliyaga qarshi davlat organiga yoki bo'ysunuvi bo'yicha yuqori organga (mansabdor shaxsga) murojaat qilish;

- Ta'minotchi korxonaga vakillari kelganda ularni kelganligini qayd etish daftari (shnurlangan holda) tutilgan taqdirda unga Ta'minotchi korxonaga vakili kelganida belgilangan tartibda o'z to'g'risidagi ma'lumotlarni (FIO, mansabdor shaxs buyrug'i rahami va sanasi, lavozimi, sana, kelgan vaqti, kelish sababi va boshqaalar) yozma to'ldirib, imzo chektirish;

- elektr energiyasi priborlari va qurilmalari xavfsizligini ta'minlash maqsadida doimiy ishlaydigan kuzatuv kameralarini o'rnatish.

Iste'molchi qonun hujjatlariga muvofiq boshqahuquqlarga ham ega.

4.2. Iste'molchi quyidagilarga majbur:

Ta'minotchi korxonadan belgilangan elektr energiyasini iste'mol qilish rejimiga rioya etish;

- foydalanilgan elektr energiyasi (quvvati) uchun o'z vaqtida haq to'lash;

- ishlatilayotgan elektr qurilmalari, asboblari va asbob-uskunalarining zarur texnik holatini va iste'molchilarning elektr qurilmalarini ekspluatatsiya qilishda xavfsizlik texnikasi qoidalariga rioya qilinishini ta'minlash, hududiy elektr tarmoqlari korxonasiga yoki elektr ta'minoti korxonasiga elektr asbob-uskunalarining nosozligi to'g'risida xabar qilish;

- elektr energiyasidan oqilona foydalanish chora-tadbirlarini amalga oshirish;

- "O'zenergoinspektsiya"ning yozma ko'rsatmalarini o'z vaqtida bajarish;

- Elektr qurilmalarining tuzilishi qoidalariga talablariga rioya etish;

- o'rnatilgan tartibda Ta'minotchi korxonadan vakiliga elektr energiyasini hisobga olish priborlarini ko'rishga imkon berish;

- yil mobaynida yangidan ishga tushiriladigan elektr qurilmalaridan foydalanish boshlanishidan kamida bir oy oldin elektr energiyasining zarur miqdori uchun hududiy elektr tarmoqlari korxonasiga buyurtmanoma berish;

- kelgusi yil uchun elektr energiyasiga bo'lgan ehtiyojni aniqlashda elektr energiyasini elektr tarmoqlaridan uzatishda, ishlab chiqariladigan mahsulotning (ishlar turlarining) texnologik jarayoni ishlab chiqarish ehtiyojlariga, ishlab chiqarish binolari va ma'muriy binolarni yoritish, isitish, shamollatish uchun elektr energiya sarfini, shuningdek, ushbu elektr tarmoqlariga ulangan subiste'molchilarning ehtiyojini hisobga olish.

Iste'molchi tomonidan hisobga olish priborni EHNATda muqobil (soz holda) ishlashiga to'sqinlik qilishi amaldagi qonun va boshqa me'yoriy huquqiy hujjatlariga asosan javobgar bo'lishiga sabab bo'ladi.

Shuningdek, ulangan quvvati 5 MVt va undan ortiq bo'lgan Iste'molchi Ta'minotchi korxonaning talabiga ko'ra quyidagilarni hisobga olishi va bu haqida xabar berishi shart:

iste'mol qilinayotgan quvvatning har sutkalik, har oylik sarfi va amaldagi miqdori; yagona elektr energetika tizimining eng ko'p va eng kam yuklamali davrlarida reaktiv energiya va quvvatning har sutkalik sarfi;

yagona elektr energetika tizimining eng ko'p yuklamasining o'tish davrida aktiv energiya (quvvat)ning har 30 daqiqadagi sarfi.

Ulangan quvvati 250 kVA va undan ortiq bo'lgan iste'molchilar yuqorida ko'rsatilgan majburiyatlar bilan birgalikda quyidagilarga majbur:

- mahsulot birligini ishlab chiqarish (ishlarni amalga oshirish) uchun elektr energiyasi sarfining texnik va iqtisodiy jihatdan asoslangan ilg'or normalarini ishlab chiqish - umumiy ishlab chiqarish va texnologik; yakka tartibdagi va gurux bo'yicha; yillik, choraklik va oylik ularni ishlab chiqarishni tashkil etish texnologiyasi takomillashtirilishi (o'zgartirilishi) va yangi texnika joriy etilishiga harab qayta ko'rib chiqish;

- korxonada bo'yicha, shu jumladan ko'p energiya sarflaydigan uskunalar, sexlar va iste'molchilar guruxlari bo'yicha elektr energiyasi balanslarini tuzish hamda ular asosida ishlab chiqarish jarayonlarida elektr energiyasidan foydalanish samaradorligini tahlil qilish, elektr energiyasining samarasiz sarflanishi va isrof bo'lishini aniqlash, ularni kamaytirish va bartaraf etish bo'yicha chora-tadbirlarni ishlab chiqish va amalga oshirish;

- kelgusi davr uchun elektr energiyasiga bo'lgan ehtiyojni va elektr tarmoqlarining energiya o'tkazish qobiliyatini oshirish, elektr ta'minoti sxemalarini takomillashtirish zaruriyatini aniqlash maqsadida (mahsulot ishlab chiqarishning, bajariladigan ish turlarining

mo'ljallanayotgan prognoz hajmlaridan va elektr energiyasi sarfi me'yorlaridan kelib chiqib, ularni kamaytirish va elektr energiyasini tejashni hisobga olgan holda) elektr energiyasining bir yil va kelgusi davr uchun balanslarini tuzish;

- mahsulot (ishlar) birligiga elektr energiyasi sarfining tasdiqlangan me'yorlariga rioya qilishva ularni kamaytirish bo'yicha belgilangan tadbirlarning bajarilishini ta'minlash; elektr energiyasini tejash bo'yicha (yillik va uzoq istiqbol uchun) tashkiliy-texnik tadbirlarni ishlab chiqish va amalga oshirish.

Iste'molchi Ta'minotchi korxonadan o'rnatilgan tartibda belgilangan energiya iste'molini cheklash jadvalini bajarishi shart.

Yillik elektr energiyasi iste'moli ikki ming tonnadan ortiq shartli yoqilg'iga teng yoki ortiq bo'lgandavakolatli organ tomonidan belgilangan tartibda energetika tekshiruvidan o'tkaziladi;

- Ta'minotchi korxonada vakillari tashrif buyurganda qonunbuzilish holati aniqlanganida va aniqlanmaganida taqdirida ham belgilangan tartibda va shaklda dalolatnoma rasmiylashtirib, uni bir nusxasini taqdim etilishini talab qilish;

Iste'molchi qonun hujjatlariga muvofiq boshqamajburiyatlarga ham ega.

4.3. Ta'minotchi korxonada quyidagi huquqlarga ega:

iste'molchilardan elektr ta'minoti shartnomasida belgilangan majburiyatlarni tegishli darajada bajarishni talab etish;

iste'molchilar tomonidan elektr ta'minoti shartnomasi shartlari bajarilmasligi yoki buzilishi oqibatida unga etkazilgan zararining belgilangan tartibda qoplanishi; avariya rejimida iste'molchilarni elektr tarmoqlaridan uzish (o'chirish);

EHNATga ulangan va oldindan to'langan mablag' tugagandan so'ng elektr energiyasi uchun oldindan to'lovni amalga oshirish qurilmasiga ega hisobga olish pribori mavjud bo'lgan iste'molchilarni uzish. Bunda uzilgandan so'ng iste'molchining ko'rishi mumkin bo'lgan zarari uchun Ta'minotchi korxonadan javobgar bo'lmaydi.

qoidalar va boshqanormativ-huquqiy hujjatlarda nazarda tutilgan holatlarda Iste'molchilarni elektr tarmoqlaridan uzish oqibatlari uchun javobgar bo'lmaydi.

Ta'minotchi korxonadan qonunchilikda belgilangan boshqahuquqlarga ham ega bo'lishi mumkin.

4.4. Ta'minotchi korxonada quyidagilarga majbur:

Iste'molchiga elektr energiyasini elektr tarmoqi orqali elektr tarmoqlarining balans bo'yicha mansublik bo'linish chegarasigacha shartnomada ko'rsatilgan hajmda muntazam etkazib berish;

uskunalar, elektr uzatish liniyalarini, hisobga olish priborlaridan foydalanish, ularga texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash, shuningdek, o'z elektr xo'jaligi ob'ektlaridagi nosozliklarni bartaraf qilish;

elektr tarmoqi xo'jaligi ob'ektlarini rejali ta'mirlanishi tufayli elektr energiyasi bilan ta'minlashdagi mumkin bo'lgan uzilishlar to'g'risida kamida 3 kun oldin ogohlantirish; Iste'molchini elektr energiyasini etkazib berilishi to'xtatilishi va to'xtatilish sabablari to'g'risida xabardor qilish(Iste'molchi mas'ul xodimlarini uyali aloqa vositasi orqali (telefonogramma), ovozi xabar, telegram xabarnoma, SMS xabar (internet saytlar) orqali yoki yozma tarzda);

kiritilayotgan cheklashlar to'g'risida, cheklashlarni hajmi va vaqti ko'rsatilgan holda Iste'molchiga oldindan xabar berish;

elektr energiyasi to'liq etkazib berilmaganligi yoki elektr ta'minotidagi boshqabuzilishlar to'g'risidagi Iste'molchining arizasini, ariza olingan kundan boshlab 10

kundan kechiktirmay ko'rib chiqish qoidalarga muvofiq bartaraf etish va batafsil javob yuborish;

Iste'molchiga o'rnatilgan tartibda etkazib berilgan energiya hisobini yuritish;

Iste'molchining belgilangan tartibda kiritilgan takliflariga muvofiq besh kun muddatda elektr energiyasining oylik shartnomaviy hajmiga o'zgartirishlar kiritish, elektr energiyasining oylik shartnomaviy miqdorini ko'paytirish (kamaytirish) mumkin bo'lmagan taqdirda - bu haqda, rad etish sababini ko'rsatgan holda, iste'molchiga xabar qilish;

Iste'molchida o'rnatilgan hisobga olish priborlarini almashtirish va o'rnatish, plombalashni ta'minlash;

davlat standartiga (amaldagi GOSTlar) muvofiq bo'lgan elektr energiyasini etkazib berish.

iste'molchining sarflagan elektr energiyasi uchun harzi vujudga kelganda harzni besh kun muddatda to'lash zarurligi to'g'risida yozma xabardor qilish(EHNATga ulangan iste'molchilar bundan mustasno);

Iste'molchilarga tuziladigan dalolatnomalarning belgilangan tartibda tasdiqlangan shakllarini o'z veb saytida e'lon qilishi;

ishdan bo'shatilgan Iste'molchilar bilan ishlab kelgan xodimlarni (inspektorlarni) ishdan bo'shaganida va yangi xodimlarning ishga tayinlanginligi to'g'risida o'z veb saytida va ijtimoiy tarmoqlari sahifalarida e'lonlar berib, Iste'molchilarni xabardor qilish;

Iste'molchiga kuzatuv, o'rganish, borganda qonunbuzilish holati aniqlanganida va aniqlanmaganida taqdirida ham belgilangan tartibda dalolatnoma rasmiylashtirib, uni bir nusxasini Iste'molchiga taqdim etish;

Iste'molchi tomonidan elektr ta'minoti korxonasi vakillarini qayd etish daftari tutilgan taqdirda unga Ta'minotchi korxonada vakili borganida belgilangan tartibda o'z to'g'risidagi ma'lumotlarni (mansabdor shaxs buyrug'i raqami va sanasi, lavozimi, sana, kelgan vaqti, kelish sababi va boshqalar) yozma to'ldirib, imzo chekish;

Ta'minotchi korxonada qonunchilikka muvofiq boshqamajburiyatlariga ham ega.

V. TOMONLARNING JAVOBGARLIGI.

5.1. Elektr ta'minoti shartnomasi bo'yicha taraflar qonunchilikda belgilangan tartibda javobgar bo'ladi shuningdek, shartnoma shartlari bajarilmagan yoki tegishli tarzda bajarilmagan hollarda, Ta'minotchi korxonada buning natijasida etkazilgan haqiqiy zararni qoplashga, Iste'molchi esa etkazilgan haqiqiy zararni qoplashga majbur.

5.2. Ta'minotchi korxonada Iste'molchi oldida moddiy javobgar bo'lmaydi agar:

Iste'molchi elektr energiyasi iste'molining belgilangan rejimiga rioya qilmay, elektr energiyasi iste'moli yoki quvvatining shartnomaviy miqdoridan oshib ketishiga yo'l qo'yganda, hududiy elektr tarmoqlari korxonasi tomonidan belgilangan elektr energiyasi iste'molini cheklash jadvalini bajarmagan kunlarda sifati past elektr energiyasi etkazib berilganligi uchun;

zaxira manbai avtomatik ishga tushganda, avtomatik qayta ulash va avtomatik tarzda tez-tez o'chirishlar vaqtida elektr energiyasini etkazib berish borasidagi tanaffuslar uchun. elektr energiyasi ishlab chiharuvchilar (IES, GES) va uni magistral tarmoq orqali etkazib beruvchi (MET) korxonalar tomonidan elektr ta'minotida uzilishlar bo'lganda.

5.3. Tomonlar ularning xohish va harakatlariga bog'liq bo'lmagan tabiiy ofatlar yoki ijtimoiy-iqtisodiy vaziyatlar sababli ushbu sharoitlarda qaytarib bo'lmaydigan va oldindan bilib bo'lmaydigan favqulodda holatlarni o'z ichiga olgan engib bo'lmas kuch (fors-major) oqibatida o'z zimmasiga olingan majburiyatlarini bajara olmasa, tomonlardan hech biri o'z majburiyatlarini to'liq yoki qisman bajarmagani uchun javob bermaydi.

5.4. Mazkur shartnomani bajarish jarayonida yuzaga keladigan barcha kelishmovchilik va nizolar muzokara o'tkazish orqali hal qilinadi. Kelishmovchiliklarni muzokara o'tkazish orqali hal qilishning iloji bo'lmaganda, ular qonunchilikda belgilangan tartibda hal qilinadi.

VI. ELEKTR ENERGIYASINI CHEKLASH YOKI UZIB QO'YISH SHARTLARI.

6.1. quvvat va elektr energiyasi iste'moli bo'yicha cheklash va uzib qo'yish jadvallari hududiy elektr tarmoqlari korxonasi tomonidan ishlab chiqiladi, mahalliy davlat hokimiyati idoralari bilan kelishiladi, hududiy elektr tarmoqlari korxonalari tomonidan tasdiqlanadi va yagona elektr energetika tizimida elektr quvvati va energiya tanqisligi paydo bo'lganda joriy etiladi. Bunda Vazirlar Mahkamasining 2008 yil 24 dekabrda 277-son qarori bilan tasdiqlangan Tabiiy monopoliyalar sub'ektlari tomonidan majburiy xizmat ko'rsatilishi kerak bo'lgan iste'molchilar ro'yxatida qayd etilgan Iste'mochilarga asosiy faoliyatini yoki asosiy funksiyalarni amalga oshirish uchun zarur bo'lgan eng kam darajada etkazib berilishi nazarda tutiladi.

6.2. Elektr energiyasini cheklash va uzib qo'yish jadvallari elektr stantsiyalari va elektr tarmoqlari uskunalarining yo'l qo'yib bo'lmaydigan sharoitlarda ishlashining oldini olish, yagona elektr energetika tizimining barqaror parallel ishlashini ta'minlash, avariya yuzaga kelishining oldini olish hamda iste'molchilarning tartibsiz uzib qo'yilishini bartaraf etish maqsadida yagona elektr energetika tizimida elektr energiyasi va quvvat tanqis bo'lgan hollarda tuziladi.

6.3. Elektr energiyasini cheklash va uzib qo'yish jadvallari joriy yilning 1 oktyabridan keyingi yilning 1 oktyabrigacha bo'lgan davr uchun tuziladi hamdajadvalarga kiritilgan barcha iste'molchilar uchun ularni bajarish majburiy hisoblanadi.

Jadvalarning quyidagi turlari tuziladi:

- yagona elektr energetika tizimida yoqilgi yoki gidroresurslar etishmaganda elektr energiyasini (kVt*soatda) cheklash jadvali. Jadvalda elektr energiya iste'molini iste'molchilarning texnologik bronigacha, keyinchalik esa avariya bronigacha (cheklashga mansub bo'lmagan ob'ektlardan tashqari) va bunda iste'molni 5 ta navbatga bo'lgan holda qishartirish nazarda tutilishi lozim;

- yagona elektr energetika tizimida quvvat etishmaganda quvvatni (kVtda) cheklash jadvali. Jadvalda yagona elektr energetika tizimining ertalabki va kechki eng katta yuklamalari yuzaga keladigan soatlarda iste'mol qilinadigan quvvatni iste'molchilarning avariya bronigacha kamaytirish va bunda iste'mol qilinadigan quvvatni 5 ta navbatga bo'lish nazarda tutilishi lozim;

- quvvat taqchilligi yuzaga kelishi natijasida avariya xavfi paydo bo'lganda va cheklash jadvalarini joriy qilishimkoniyati bo'lmaganda, quvvatni cheklash jadvali. Jadvalda uzib qo'yilishi mumkin bo'lmagan ob'ektlardan tashqari, yagona elektr energetika tizimi iste'molchilarini to'liq uzib qo'yish va uzib qo'yiladigan quvvatni 5 navbatga bo'lish nazarda tutilishi lozim.

6.4. Iste'molchilarni cheklov jadvallari asosida yoxud cheklov jadvalaridan tashqari elektr energiyasini cheklash va uzib qo'yish elektr stantsiyalari va elektr tarmoqlari uskunalarining yo'l qo'yib bo'lmaydigan sharoitlarda ishlashining oldini olish, yagona elektr energetika tizimining barqaror parallel ishlashini ta'minlash, avariya yuzaga kelishining oldini olish hamda iste'molchilarning tartibsiz uzib qo'yilishini bartaraf etish maqsadida yagona elektr energetika tizimida elektr energiyasi va quvvat tanqis bo'lgan hollarda "O'zbekiston Milliy elektr tarmoqlari" AJ tomonidan berilgan farmoyish asosida kiritilishi mumkin.

VII. KORRUPTSIYAGA QARSHI SHARTLASHUV.

7.1. Ushbu shartnomaning har bir tomoni o'ziga nisbatan qo'llaniladigan barcha, shu jumladan O'zbekiston Respublikasi amaldagi qonunchilik va normativ hujjatlaridagi Korruptsiyaga harshi tegishli shartlar va talablarni tushunishi haqida bir-birini ishontradi va ularga amal qilishini kafolatlaydi.

7.2. Iste'molchi ushbu shartnoma amalda bo'lgan butun davr mobaynida u (shuningdek uning mansabdor shaxslari, direktori, xodimlari, agentlari va boshqavakillari) Ta'minotchi korxonaning manfaatlarida uning agenti yoki vakili sifatida harakat qilib, Ta'minotchi korxonaning hamda O'zbekiston Respublikasi amaldagi qonunchilik va normativ hujjatlarining Korruptsiyaga harshi tegishli shartlari va talablariga qat'iy rioya etish majburiyatini oladi.

VIII. YAKUNIY SHARTLAR.

8.1. Shartnoma 20 ___ yil ___ gacha bo'lgan muddatga tuzildi.

Shartnomaning amal qilish muddati tugaganda, tomonlardan biri uni uzaytirish yoki bekor qilish bo'yicha ariza bermagan bo'lsa, shartnoma keyingi har bir yilga uzaytirilgan hisoblanadi (Byudjet tashkilotlari bundan mustasno). Ariza ushbu Shartnomaning amal qilish muddati tugashidan bir oy oldin taqdim etilishi lozim.

8.2. Shartnoma bir xil yuridik kuchga ega bo'lgan va tomonlarning har birida saqlanayotgan ikki (Byudjet tashkilotlari uchun uch) nusxada tuzilgan. Uning ilovalari uning ajralmas qismi hisoblanadi.

8.3. Tomonlarning birini tashabbusi bilan shartnomani muddatidan oldin bekor qilish, ikkinchi tomonni bekor qilish muddatidan o'ttiz kun oldin xabardor qilgan holda va tomonlar o'zaro hisob-kitob qilishi sharti bilan bekor qilinishi mumkin. Bekor qilish to'g'risida xabarnoma yozma ravishda yuboriladi.

8.4. Barcha o'zgartirish va qo'shimchalar, agar ular faqat yozma ravishda amalga oshirilib, tomonlarning vakolatli shaxslar tomonidan imzolangan bo'lsa, haqiqiy hisoblanadi.

8.5. Ushbu Shartnoma talablarida nazarda tutilgan va tutilmagan holatlar bo'yicha nizolar kelib chiqqan taqdirda qonunchilik hujjatlari talablariga muvofiq tartibga solinadi.

ISTE'MOLCHILARGA OGOHLANTIRISH !

Umumiy foydalanishdagi elektr tarmoqlariga o'zboshimchalik bilan ulanish yoki ulardan foydalanish qoidalarini boshqaacha tarzda buzish yoxud elektr energiyasini hisobga olish priborlariga, shu jumladan ularning plombalariga qasddan shikast etkazish yoki bunday hisobga olish priborlarining ko'rsatkichlarini o'zgartirish maqsadida ularga tashqaridan aralashish, O'zbekiston Respublikasining Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi kodeksining 101 hamda Jinoyat kodeksining 1852 -moddalariga asosan javobgarlikka tortilishiga sabab bo'ladi.

VII. TOMONLARNING MANZILLARI VA BANK REKVIZITLARI.

ISTE'MOLCHI: Byudjetdagi mahalliy byudjetdan moliyalashtiriladigan Iste'molchilar uchun

Yuridik manzili: Byudjetdagi mahalliy byudjetdan moliyalashtiriladigan Iste'molchilar uchun

hisob rahami: 000228603796504302170001

Bank kodi (MFO) 00014 STIR (INN) 305086000

Respublika va mahalliy byudjetdan moliyalashtiriladigan Iste'molchilar uchun:

Byudjet fondining hisob-rahami: _____

Bank kodi (MFO) 00014 STIR (INN) _____

Byudjetdan tashqari fondning hisob-rahami _____

Bank kodi (MFO) 00014 STIR (INN) _____

QQS to'lovchining kodi _____

Telefonlar: 813-25-00 .Faks: _____ e.mail: _____

(Iste'molchining, shu jumladan rahbarining xohishiga ko'ra uyali, faks telefonlari, elektron manzil yoziladi)

Kadastr rahami _____

Statistik kodlar:

IFUT (OKED) _____

DBIBT (SOOGU) _____

MHOBT (SOATO) _____

(KFS) _____

TSHK (KOPF) _____

TA'MINOTCHI KORXONA:

Pochta manzili _____

hisobrahami _____

Bank kodi (MFO) _____ STIR (INN) _____

QQS to'lovchining kodi _____

Telefonlar: _____

Faks: _____

Statistik kodlar:

DBIBT (SOOGU) _____

MHOBT (SOATO) _____

Ta'minotchi korxonasi:

M.O', imzo, lavozimi, F.I.Sh.

Iste'molchi: _____

M.O', imzo, lavozimi, F.I.Sh.

YURISTKONSULT XULOSASI:

Ta'minotchi _____

korxonasi _____

yuristkonsulti: _____

Yuristkonsult: _____

(imzosi)

YURISTKONSULT XULOSASI:

Iste'molchi yuristkonsulti:

Yuristkonsult: _____

-sonli shartnomaga

1 - ilova

Etkazib beriladigan energiya hajmi

Tarif guruxi _____
 Faoliyat turi бирессет
 Iste'molchi elektr qurilmalarining ulangan quvvati: 720 kVA (kVt)
 Texnik shart bo'yicha ruxsat berilgan quvvat 720 kVt
 Elektr ta'minoti ishonchliligi bo'yicha toifasi (loyiha bo'yicha) _____
 Elektr ta'minoti ishonchliligi bo'yicha toifasi (amalda) _____
 hisob-kitob turi: _____

tarif turi: tabaqalashtirilgan, bir stavkali yoki axoliga tenglashtirilgan (keraklisi to'liq ko'rsatiladi)

Oylar	Энергия хажми	
	ming. kVt.s	Reaktiv energiyaning iqtisodiy miqdori ming. kVar.s
Yanvar	<u>1333,3</u>	
Fevral	<u>1333,3</u>	
Mart	<u>1333,3</u>	
Aprel		
May		
Iyun		
Iyul		
Avgust	-	
Sentyabr		
Oktyabr		
Noyabr		
Dekabr		
Yil, jami		

Tashkilot kuniga foydalanadi _____ soat, oyga _____ kun
 Umumiy yuklamaga nisbatan smenalar bo'yicha yuklanish % hisobida I __, II __, III __

Ta'minotchi korxonasi: _____

M.O. _____ imzo, lavozimi, F.I.Sh.

Iste'molchi: _____

M.O. _____ imzo, lavozimi, F.I.Sh.

— sonli shartnomaga
2 – ilova

Iste'molchining (subiste'molchining) hisobga olish pribori o'rnatilgan joylari, turi va kuchlanish toifasi (kV)	Hisobga olish pribori turi (aktiv), (nominal toki)	Hisobga olish pribori raqami	hisobga olish pribori klemma qopqogidagi ploombaning raqami	O'lchov transformator- larining transformatsiya koeffitsiyenti		Hisob-kitob koeffitsiyenti	Hisobga olish priborining shartnoma tuzilgan kundagi ko'rsatkichlari	Tarif turi so'm/ 1 kVt*soat

Ta'minotchi korxonaga:

_____
 M.O., imzo, lavozim: N. Sh.
 Iste'molchi:

Iste'molchi:

_____
 M.O., imzo, lavozim: F. I. Sh.

-sonli shartnomaga

3 – ilova

**Tomonlar elektr tarmoqlarining balans mansubligi
va ekspluatatsiya qilishbo'yicha mas'ullik chegarasi dalolatnomasi**

hisobga olish pribori davlat raqami _____ tok transformatori _____ kuchlanish
transformatori _____ jami koeffitsient _____ ulangan quvvati _____ kVt
hisobga olish pribori _____ o'rnatilgan
manzil: _____

shahar,qfy,mfy,ko'cha nomi, uy raqami

Tarif guruxi _____ Faoliyat turi _____
Tarif guruxi _____ Faoliyat turi _____

1. Iste'molchining balansida quyidagi elektr qurilmalar mavjud:

a) Havo elektr tarmoqi _____

b) kabel elektr tarmoqi _____

v) podstantsiyalar, transformator podstantsiyalari TP rahami _____, _____ kVA

2. Iste'molchi va Ta'minotchi korxonaga o'rtasidagi elektr tarmoqlarning balans bo'yicha
Mansublik
chegarasi _____

3. Ulardan quyidagilarga:

a) _____

xizmat ko'rsatish Iste'molchi xodimlari tomonidan,

b) _____

Iste'molchi bilan 202__ yil _____ sanada tuzilgan _____-conli Texnik xizmat
ko'rsatish to'g'risidagi shartnoma asosida Ta'minotchi korxonaga tomonidan xizmat
ko'rsatiladi. Texnik xizmat ko'rsatish shartnomasi tuzilmasa Ta'minotchi korxonaga
tomonidan xizmat ko'rsatilmaydi.

4. Elektr qurilmalarning holati va ularga xizmat ko'rsatish bo'yicha javobgarlik chegarasi
quyidagicha belgilandi: _____

Ta'minotchi korxonaga:

M.O.C. imzo, lavozimi, F.I.Sh.
Iste'molchi:

Iste'molchi:

M.O.C. imzo, lavozimi, F.I.Sh.

_____sonli shartnomaga

_____Aslova

Energiyani yo'qolishlarini aniqlash bo'yicha DALOLATNOMA

Energiya hisobga olish priborlari elektr tarmoqlarining balans bo'yicha mansublik chegarasida o'rnatilmaganda, elektr tarmoqlarining balans bo'yicha mansubligi chegarasi hisobga olingan holda mansublik chegarasidan xisobga olish pribori o'rnatilgan joygacha bo'lgan qismi hisoblash yo'li bilan aniqlanadi va quyidagilarga hisoblanadi:

a) quvvati _____ kVA bo'lgan transformatorlardagi oylik aktiv energiyaning yo'holishlari _____ kVt.soat yoki _____%, reaktiv energiya yo'holishlari _____ kVAr.soat yoki _____% tashkil etadi;

b) Iste'molchining kabel liniyalaridagi har oylik energiyani yoqotish:

Uzunligi _____ m;
Kesim yuzasi _____ mm²;
Rusumi _____;
Kuchlanishi _____ kV bo'lsa, _____ kVt.soatni, yoki _____% tashkil etadi;

v) Iste'molchining havo liniyalaridagi har oylik energiya yo'holishlari:

Uzunligi _____ m;
Kesim yuzasi _____ mm²;
Rusumi _____;
Kuchlanishi _____ kV bo'lsa, _____ kVt.soatni, yoki _____% tashkil etadi.

Energiyani har oyda jami yoqotishlar hajmi hisob davridagi energiya sarfining _____ foizini tashkil etadi.

Ushbu Shartnomaning 3.8 bandiga asosan yuqorida ko'rsatilgan energiya yo'holishlari Iste'molchining har hisob-kitob davri uchun, hisob-kitob davridagi amaldagi energiya iste'molidan kelib chiqib foiz hisobida yoki taraflarning kelishuvi asosida aniq qiymatlar ko'rinishida hisob-kitob qilinadi.

Ta'minotchi korxonasi:

MO'., imzo, lavozimi, F.I.Sh.
Iste'molchi:

**Energiya (aktiv, reaktiv) sarfi bo'yicha
HISOBOT**

20 ____ yil _____ oyi bo'yicha

Ko'rsatkichlar qayd etilgan sana " ____ " _____ 20 ____ yil.

Ulangan joy nomi, hisobga olish pilihoring zavod raqami, hisobga olish turi (aktiv, reaktiv)	hisob-kitob koeffitsienti			hisobga olish pribori ko'rsatkichlari		hisobga olish pribori kursatkich- larining farqi	Sarf kVt.s., kVAr.s.	Tabaqalashtirilgan tarif Bo'yicha sarf kVt.s.				
	tok transfor- matorining (TT)	kuchlanish trans- forma- torining (KT)	umu- miy	Boshlan- g ich	oxirgi			Erta- labki tig'iz vaqt	Kun	Kechki tig'iz vaqt	Tun	
											soat 6-9	Soat 9-17
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Jami												

Izoh: 7 ustun= 6 ustun - 5 ustun;

tabaqalashtirilgan hisob uchun nazorat raqami 8 ustun = 7 ustun * 4 ustun

8 ustun = 9 ustun Q10 ustun Q11 ustun Q12 ustun Q13 ustun

Ta'minotchi korxonaga:

M.O. imzo, lavozimi, F.I.Sh.
Istimoatchi

Iste'molchi:

M.O. imzo, lavozimi, F.I.Sh.

kompensatsiya qurilmalarining ishlash rejimi

I. Kompensatsiya qurilmalarining belgilangan quvvati

T/r	Kompensatsiya qurilmalarining turlari	quvvati	Ulanish vaqti		Jami
			Ertalab	Kechqurun	
1.	Kondensatorlar, kVAr 1000 Vgacha 1000 Vdan yuqori, jumladan:				
1.1.	Avtomatik boshqariladigan: 1000 Vgacha 1000 Vdan yuqori,				
1.2.	Qo'lda boshqariladigan: 1000 Vgacha 1000 Vdan yuqori,				
2.	Sinxron dvigatellar - (SD), kVt				
3.	SDning reaktiv quvvati, kVar (SDning yrnatilgan quvvatining 30 foizi, kVt)				
4.	Jami (1b.Q3b.) kVAr: 1000 Vgacha 1000 Vdan yuqori.				

IZOH: avtoorejimda ishlaydigan kondensator qurilmalari bilan jihozlangan tashkilotlar ulanish vaqtlarini to'ldirishi shart emas.

2. Reaktiv energiyaning iqtisodiy miqdori

Yil, oy	Reaktiv energiyaning iqtisodiy miqdori (kVA.r.soat)	Shu jumladan tarif guruhlar bo'yicha		
		I	II	IV
Yanvar				
Fevral				
Mart				
Aprel				
May				
Iyun				
Iyul				
Avgust				
Sentyabr				
Oktyabr				
Noyabr				
Dekabr				
Jami				

Reaktiv energiyaning har bir hisobot davri uchun iqtisodiy qiymati, reaktiv quvvat kompensatsiyasi bo'yicha ishlarni tashkil etish tartibi to'g'risidagi nizomga asosan (O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan 2008 yil 10 oktyabrda 1864-son bilan davlat ro'yxatidan o'tkazilgan) hamda (O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Elektrenergiyasivatabiiy gazdan foydalanish tartibini takomillashtirishga doir qo'shimchachora-tadbirlar" 2018 yil 12 yanvardagi 22-son qarori) aniqlanadi hisobot davrining yakuni bo'yicha reaktiv energiya iqtisodiy qiymatining amaldagi miqdori iste'mol qilgan anaktiv energiya va quvvat koeffitsientining shartnomaviy miqdoridan kelib chiqqan holda aniqlanadi.

Tarifga ustama qo'shilgan qiymat solig'i hisobga olinmagan holda faol energiyaning amaldagi tarifi bo'yicha: 5% - reaktiv energiyadan iqtisodiy qiymat doirasida foydalanilganda, bu amalda iste'mol qilgan aktiv energiya va quvvat koeffitsientining shartnomaviy miqdoridan kelib chiqqan xolda aniqlanadi;

10% - reaktiv energiyadan iqtisodiy qiymat miqdoridan ortiq foydalanilganda, bu amalda iste'mol qilgan aktiv energiya va quvvat koeffitsientining shartnomaviy miqdoridan kelib chiqqan xolda aniqlanadi;

Reaktiv energiya kompensatsiyasi uchun elektr energiyasi tarifiga ustamalar jarima sanksiyasi xisoblanmaydi va elektr ta'minoti shartnomasiga asosan undiriladi.

Reaktiv energiya o'rni etarlicha to'ldirilmasligi hisobiga quvvat koeffitsientining normativ qiymati Iste'molchi tomonidan qo'llab-quvvatlanmasligi aniqlanganda, hududiy elektr tarmoqlari korxonasi tomonidan qonun hujjatlarida belgilangan tartibda aktiv elektr energiya yo'holishi qiymatining texnik-iqtisodiy hisob-kitoblari amalga oshiriladi, shuningdek, quvvat koeffitsienti ko'rsatkichlari belgilangan normativlarga nisbatan pasaytirilganligi uchun Iste'molchilardan qo'shimcha mablag'lar undiriladi (O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan 2008 yil 10 oktyabrda 1864-son bilan davlat ro'yxatidan o'tkazilgan Reaktiv quvvat kompensatsiyasi bo'yicha ishlarni tashkil etish tartibi to'g'risidagi nizomga hamda O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Elektrenergiyasi va tabiiy gazdan foydalanish tartibini takomillashtirishga doir qo'shimchachora-tadbirlar" 2018 yil 12 yanvardagi 22-son qaroriga asosan).

Bunda hisob-kitoblar va qo`shimcha mablag`ni undirish hisob-kitob davrida Shartnomada ko`rsatilganiga nisbatan Iste'molchi tomonidan quvvat koeffitsientining amaldagi qiymatini pasaytirishga yo'l qo'yilganligi to'g'risida "O'zenergoinspektsiya"ning tasdiqlovi bo'lganda amalga oshiriladi.

Tarif chegirmalari Iste'molchi yagona elektr tizimi tarmoqida elektr tarmoqining katta yuklamali soatlarida reaktiv energiya hosil qilganda va elektr tarmoqining kichik yuklamali soatlarida energiya tizimi tarmoqidan reaktiv energiya iste'mol qilinganda, agar Iste'molchining bunday rejimida ishlash zarurati Shartnomada ko'rsatilgan bo'lsa, taqdim etiladi.

Chegirma qo`shilgan qiymat solig'i hisobga olinmagan holda aktiv energiya uchun amaldagi tarifning 15% miqdorida belgilanadi.

Ta'minotchi korxonasi:

M.O. Imzo Javozimi, P.I. Sh
Iste'molchi

Iste'molchi:

M.O. Imzo Javozimi, P.I. Sh

**Avariyaiviy va texnologik bronni aniqlash bo'yicha
DALOLATNOMA**

Iste'molchining _____

_____ ishtirokida tuzildi.

Yagona elektr energetikasi tizimida uzoh muddatli yoki qisqa muddatli quvvat tanqisligi yuzaga kelganda Iste'molchi quyidagilarni bajarishi kerak:

1. Uskuna yuklamasini texnologik bron darajasigacha pasaytirish:

T/r	Texnologik broniga taalluqli sexlar va agregatlar nomi*	Ishda qoldirilgan yuklamalar quvvati (kVt)	Izoh
1.			
2.			
3.			
4.			

Jami: _____ kVt

*a) Barcha sexlar va agregatlar zudlik bilan o'chiriladi. O'chirilishi yaroqsiz mahsulot ishlab chihirilishi, uskunaning buzilishi, portlash, yong'in, zaharlanish va boshqabaxtsiz qodisalariga olib keluvchi sexlar va agregatlar bundan mustasno.

b) Texnologik broniga shuningdek avariya broniga taalluqli sexlar va agregatlar ham kiradi (2-bandga harang.)

Texnologik bronni cheklash bosqichlari:

I bosqich _____ kVt; II bosqich _____ kVt;
III bosqich _____ kVt; IV bosqich _____ kVt.

2. _____ o'tganidan keyin sexlar va agregatlar avariya bronni darajasigacha uzib qo'yiladi.

T/r	Avariya broniga taalluqli sexlar va agregatlar nomi*	Ishda qoldirilgan yuklamalar quvvati (kVt)	Izoh
1.			
2.			
3.			
4.			

Jami: _____ kVt.

* a) O'chirilishi yuz ta'minoti, aloqa vositalari ishining to'xtashiga, isitish tizimining muzlab holishiga olib keluvchi sexlar va agregatlar, hamda qo'riqlash yoritgichlari elektr tarmogidan uzilmagan holda qoldiriladi.

b) Yong'inga qarshi xazira nasoslar va boshqa yong'inga qarshi agregatlar avariya broniga kirmaydi (ushbu agregatlar, zaruratga harab, oldindan Ta'minotchi korxonaga bilan kelishilgan holda ro'yxatga kiratilishi mumkin).

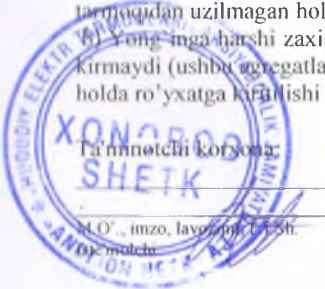
Ta'minotchi korxonasi:

M.O. _____ imzo, lavozim: _____

Iste'molchi

Iste'molchi

M.O. _____ imzo, lavozim: _____

**YURIDIK AHAMIYATGA EGA HUJJATLARNING QONUN
HUJJATLARIGA MUVOFIQLIGI TO‘G‘RISIDA HUQUQIY
XULOSA**

№ KJ66828625

1. Loyihaning turi
Shartnoma
2. Loyihaning nomi
Xizmat ko‘rsatish shartnomasi
3. Loyiha ishlab chiqaruvchisi va kiritilgan sana haqidagi ma’lumot
Qo‘rg‘ontepa tuman Irrigatsiya bo‘limi   19.01.2022 yil

“Yetkazib beruvchi” Xonobod ShETK nomidan nizom asosida faoliyat olib boruvchi rahbari A.Akbalaev va Qo‘rg‘ontepa tuman Irrigatsiya bo‘limi nomidan boshlig‘i Bilolov Azizbek Qo‘chqarovich (Taraf)lar tomonidan 2022yil “19” Yanvar kuni tuzilgan 240309-son-sonli Elektr ta‘minoti shartnomasi loyihasi yuzasidan

Loyiha amaldagi qonun hujjatlariga muvofiq ishlab chiqarilgan va uni tuzish maqsadga muvofiq.

2022 yil “19” yanvar

**Yuridik xizmat ko‘rsatish markazi
Bosh yuristkonsulti**

H.Mamataliyev